

[Holger Eriksen.]

blem, jeg gerne vil gøre et par bemærkninger om. Det vedrører den inflation, som vi er inde i, og som efter alt at dømme vil blive yderligere forstærket, når og hvis vi bliver medlem af fællesmarkedet.

I almindelighed er man, i hvert fald fra en vis side, tilbøjelig til at finde dens årsag i stigningen i arbejds lønningerne. Forleden fandt Arbejdsgiverforeningens formand således anledning til at fremsætte en meget alvorlig advarsel imod yderligere lønbevægelser, og jeg har i dagbladet Børsen læst en artikel, der fastslår, at hvis til slutningen til fællesmarkedet med dets højere priser på landbrugsvarer og dets produktionsfordyrende told på råstoffer medfører en prisforhøjelse, må arbejderne på forhånd gøre sig klart, at de ikke kan få kompensation for den.

Der er vel i den forbindelse grund til at påpege, at lønforhøjelse til arbejderne absolut ikke virker inflatorisk, hvis disse forhøjelser bæres af en tilsvarende stigning i produktiviteten, eller hvis kapitalavancen bliver reduceret tilsvarende. Jeg tvivler på, at der har været et væsentligt inflatorisk element i forårets lønoverenskomster. Jeg har blot i den forbindelse lyst til at spørge, hvorfor man altid taler om de uheldige virkninger af lønforhøjelse til arbejderne, men tilsyneladende aldrig sender en venlig tanke til virkninger af de lønforhøjelser, der er sket for direktørerne, cheffingeniørerne og hele det øvrige personale, skønt lønningerne dertil efter alt at dømme er steget forholdsvis mere.

Da vi havde den sidste lønningsslov for tjenestemænd til behandling, måtte man give de højstlønnede relativt langt større forhøjelser, end der kunne gives til dem med de mere beskedne lønninger. Årsagen var den, at man kunne påvise, at lønningerne i den private sektor for dem, der tilhørte den første gruppe, var steget meget stærkt, hvorfor man var nødt til så nogenlunde at følge trop, hvis man ville have embederne besat med kvalificerede folk. Siden denne lovs vedtagelse har man været nødt til i vidt omfang yderligere at forbedre denne gruppes lønninger ved generelle bestillingstillæg, og hvad man ellers kunne finde på at kalde den slags tillæg. Det sker stadig under henvisning til, hvad der be-

tales i de private virksomheder, og det må i sig selv være et bevis for, at den økonomiske ulighed er i stigning, og at det ikke just er hos arbejderne og dermedigestil lede, man skal finde årsagen til inflationen.

Derimod kan der næppe være tvivl om, at roden til det uforholdsmæssigt høje renteniveau, som vi i øjeblikket må slås med, ligger i grundspekulationen og den i forbindelse dermed stående grundværdi stigning. Her er virkelig tale om en opustning af værdier, der i høj grad kan måle sig med de børskurser, der noteredes, da en spekulationsbølge gik over vort land under den første verdenskrig, og hvis endelige resultat blev sammenbrud for en mængde banker, Transatlantisk Kompagni og en mængde store erhvervsvirksomheder. Der synes slet ikke at være grænser for, hvilken fortjeneste der kan tages hjem ved spekulation i jord. Jeg skal ikke trætte med mange tal, fordi det er kendt for alle, hvor meget der tjenes på den måde, jeg skal blot nævne et lille eksempel, som vel ingenlunde er et af de værste, men som viser, hvor langt spekulanterne efterhånden er begyndt at operere fra de egentlige udviklingsområder.

En gartner i Århus, hvis arealer efterhånden blev byggemodne, købte sig for nogen tid siden en gård 12-13 km fra byen. Han kunne ikke anvende hele arealet til gartneri, og da et konsortium for et par år siden kom og bød ham 45 000 kr. for 3 tdr. land, syntes han, det var en glimrende forretning, og slog til. I dag har dette konsortium solgt det samme areal for 450 000 kr. Det synes temmelig ligeegyldigt, hvor meget man betaler for jorden, for der kommer altid nogen, der vil betale endnu mere, indtil prisstigningen til slut, når der er sket byggeri, bundfælder sig i huslejerne hos dem, der skal bebo de lejligheder, der opføres på jorden. Da huslejen påvirker pristallet, betyder det en forhøjelse af det almindelige omkostningsniveau; men hvis virkningerne bare indskrænkede sig dertil, var de dog til at overse. Det er imidlertid ikke tilfældet. Den høje grundpris betyder, at den færdige bygning bliver meget dyrere, end den ellers ville være; altså må den belånes med et større beløb. Der kommer derved flere obligationer på markedet, og da det er den